

Examenbespreking VWO- Tweede tijdvak maatschappijwetenschappen Dinsdag 21 juni 2022

Het correctievoorschrift van het CvTE is bindend. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. De NVLM wil benadrukken dat het belangrijk is om hierin gezamenlijk dezelfde lijn te volgen. Dit verslag is slechts een weergave van de bespreking van het examen en discussie die over de vragen is gevoerd. Daar waar de vergadering daartoe besluit, kunnen we het CvTE verzoeken een aanvulling op het correctiemodel te overwegen.

Aanwezig: 16 docenten.

Algemene opmerkingen:

- Examen was ook nu te lang, snel doorwerken aan het einde, risico delen vergeten.
- Een leerling die het examen uit Tijdvak 1 geoefend heeft, heeft nu het voordeel dat een aantal vragen 'hetzelfde' zijn (weer het stromenmodel, fragiele staat, globaliseringsprocessen die macht staten aantasten). Ik had zo'n "herhaling van tijdvak I" niet verwacht.
- Examen was wel een stuk beter dan tijdvak 1, prettiger nakijken/beter na te kijken en ook de vragen meer passend bij de stof.
- De onderwerpen bij onderzoek vond ik ook toegankelijker dan tijdvak 1.
- Weer weinig punten per vraag en totaal maar 50 punten.
- Opnieuw lastig en de puntentoedeling opnieuw frustrerend.
- Onduidelijkheid over het aantal toe te passen elementen bij kernconcepten blijft.
- En er zijn echt een aantal vragen waar ik niet op het goede antwoord zou zijn gekomen...
- Vaak gekunstelde vragen geen redeneervragen.
- Is uitschieten hoger dan een 9 wel mogelijk met deze examens? Er zijn 120 certificaten, over de verschillende niveaus heen, aangevraagd meldt Martijn, bestuurslid NVLM.

Opmerkingen per vraag:

Vraag 1

Geen opmerkingen

Vraag 2

Geen opmerkingen

Vraag 3

- Wanneer zit er nu wel een 2e punt voor een KC in en wanneer niet? Per actieve toepassing van de delen van de omschrijving van het KC die in het antwoordmodel staan, krijg je één punt. Bij twijfel wellicht overleggen met 2e corrector.
- Bij vraag 3 en 4 lijken meerdere kernconcepten mogelijk dan in het cv worden gegeven.

Vraag 4

- Individualisering betekent niet slechts dat men zich ontwikkelt los van de overheid, maar vooral ook van anderen uit hun omgeving deze tekst wordt juist duidelijk dat men *samenwerkt* en elkaar nodig heeft. Dit is juist het tegenovergestelde van individualisering.
- Frustrerend dat je hier geen punten kunt geven als ze in vraag 3 de verkeerde kernconcepten hebben gekozen.

- Verzoek aan het CvTE

Verzoek om rationalisering als goed antwoord bij vraag 4, mits niet gebruikt bij vraag 3 en onderbouwd met informatie uit het tekstfragment.

Vraag 5

Geen opmerkingen

Vraag 6

- Deze keer hoeven leerlingen bij democratisering *niet* uit te leggen dat het - ook - om een verandering van de machts- en gezagsverhoudingen gaat. Lastig voorspelbaar zo wat er in een antwoord moet komen te staan.

Vraag 7

- Lastig om het verschil tussen TV1 en TV2 'een beschrijving van het stromenmodel' te achterhalen. Bij TV2 lijkt het sleutelwoord 'toegelaten' te zijn, bij TV1 'samenkomen/samenvallen'.
- Het is in de opgave niet duidelijk hoeveel punten je krijgt voor a. en hoeveel voor b. Mag dat?
- Mag je partijenstroom niet goed rekenen? Partijen staan open voor burgers en voor wat zij te vertellen hebben. Mag niet volgens het antwoordmodel. Hier is ook geen draagvlak voor, politieke partijen zijn niet te vinden in tekst 2.

Vraag 8

Geen opmerkingen

Vraag 9

Geen opmerkingen

Vraag 10

- Verzoek aan het CvTE

Verzoek om toe te voegen aan het antwoordmodel: groeiende invloed van intergouvernementele organisaties, met als voorbeeld Wereldbank.

Vraag 11

- Het correctiemodel schrijft voor dat de Wereldbank bijdraagt aan affectieve bindingen (er komen sterkere negatieve bindingen), terwijl leerlingen juist schrijven dat de affectieve bindingen verslechteren (omdat ze negatiever worden).
- Boosheid en argwaan zijn affecties, het zijn negatieve affecties/gevoelens en daarmee mijns inziens niet bindend.
- In de syllabus staat 'positieve/negatieve gevoelens voor elkaar' bij affectieve bindingen dus is alleen het antwoordmodel goed.
- Absurde vraag, maar leerlingen wel goed omdat ze bijna niet anders dan op negatieve gevoelens uit te komen.
- Opmerkingen zijn dus kritiek op de formulering in de syllabus.

Vraag 12

- Leerlingen hebben voorkennis nodig dat Ebola een internationaal gevaarlijke ziekte is en mazelen etc. niet. Anders kun je lastig link tussen globalisering en conflict paradigma leggen.

Vraag 13

Geen opmerkingen

Vraag 14

- In de syllabus staan voorbeelden van empirisch onderzoek genoemd maar niet dat leerlingen moeten weten wat empirisch onderzoek is en er staat ook geen toelichting

van het begrip.

Empirisch onderzoek is een essentieel begrip in het subdomein A3

Onderzoeksvaardigheden. In het Voorwoord van de syllabus staat “Het is mogelijk dat op een CE ook iets aan de orde komt dat niet met zoveel woorden in de syllabus staat maar dat (..) in het verlengde daarvan ligt”.

- Vraag B voelt als een soort van *instinkertje*. Het verwarrende in de bron is dat de interviews worden afgenomen middels gestructureerde vragenlijsten. Een korte discussie volgt over de grens tussen de kwalificering ‘kwalitatief’ en ‘kwantitatief’ bij een gestandaardiseerd interview.

Vraag 15

- Bij vraag 15 wordt een kernconcept gevraagd. In het antwoordmodel staat sociale/politieke cohesie maar politieke cohesie is geen kernconcept. In het eerste tijdvak werd politieke cohesie in vraag 10 ook ‘begrip’ genoemd. In het voorbeeldantwoord lezen we vooral de uitleg waarom in de variabele politieke cohesie te herkennen is.
- Een leerling beredeneert dat het kernconcept representativiteit herkenbaar is in de variabele leeftijd omdat verschillende leeftijdscategorieën vertegenwoordigd zijn in het onderzoek. De vergadering vindt dat dat ook goed gerekend zou moeten worden
- Politieke institutie echter niet omdat dat niet in tabel te vinden is.
- Leerlingen gaan sociale cohesie elementen toepassen, bijna niet te doen. Omdat er kernconcept staat moeten ze er wel wat mee doen.

- Verzoek aan het CvTE

Verzoek om of de vraag terug te trekken of representativiteit ook goed rekenen.

Vraag 16

- Geen ‘natuurlijke vraag’. Leerling antwoord wordt besproken en doorverwezen naar tweede corrector.

Vraag 17

- Slechte formulering van de vraag, leerlingen denken aan primair, secundair, tertiair. Bovendien past internalisatie ook in dat rijtje, dus waarom een onderscheid tussen twee vormen van socialisatie? Het gezochte antwoord is wel uit de tekst af te leiden.
- Als leerlingen a niet weten, weten ze b ook niet. Geen echte doorrekenfout. Vraag bestaat uit twee onderdelen.
- Is het nodig dat een leerling persé antwoord geeft richting sociale interactie *tussen of binnen* groepen? EJAB geeft ruimte, omdat dit bij Voorbeeld van een goed antwoord staat.
- Wat moeten leerlingen uit tabel 2 halen? Voorbeelden of informatie uit de *titel* kan ook. EJAB geeft deze ruimte.

Vraag 18

Geen opmerkingen

Vraag 19

Geen opmerkingen

Vraag 20

- In het Voorbeeld juist antwoord, 1e punt: nogal vergezocht. Zijn er leerlingen die hierop uit zullen komen... Mijn leerlingen kwamen er toevallig ook op.

Vraag 21

- Er moeten drie dingen gedaan worden voor 1 punt.

Vraag 22

Geen opmerkingen

Vraag 23

- Als je geen economisch kenmerk gebruikt in je antwoord kun je ook geen punt scoren voor goed uitleggen van evolutionistische theorieën met een voorbeeld van modern Afrika? De vergadering geeft aan dat dit inderdaad niet kan.

Vraag 24

Vraag 25

- Bij b is het niet duidelijk voor leerlingen dat ze en het woord 'gedeelde belangen/waarden' als reden moeten noemen en daarnaast een voorbeeld daarvan. Leerlingen hebben een reden gezocht in de tekst zoals 'vluchtelingenstromen verdelen in Europa' of 'handel drijven' met daarbij een citaat uit de tekst.
- Opvallend dat er nu bij A wel weer 2 delen van het KC toegepast moeten worden; Het is voor leerlingen totaal onduidelijk, ook voor mij als docent, wanneer 1 onderdeel en wanneer 2 (of 3, 4 enz) delen van en KC toegepast moeten worden. Nu passen leerlingen of handelen of doel toe. En niet beide. Allemaal 0 punten.
- Kritiek op de vraag: bij A al hele antwoord gegeven. Zijn er wel leerlingen die vraag B goed hebben?

Vraag 26

Geen opmerkingen

Vraag 27

- In de vraag komt niet duidelijk naar voren dat leerlingen moeten zeggen dat de huidige VN veiligheidsraad samenstelling een weerspiegeling van de politieke verhoudingen van 1945 is. Leerlingen gaan in op het permanente leden/vetorecht, maar laten het deel 'weerspiegeling' weg.
- 'weerspiegelen....' Hoeft er niet in , als ze hun antwoord maar wel koppelen aan vertegenwoordiging. Arg. 1) Het gaat niet over representativiteit, maar over representatie. Arg. 2) In EJAB staat 'permanente en niet-permanente leden **OF** het weerspiegeling..'
- Vraag naar één kenmerk, vetorecht is toch ook een kenmerk? Mag niet goed gerekend worden. Gaat om een kenmerk van de samenstelling.